СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 125. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 10-го червня 1942. No. 125: Jersey City, N. J., Wednesday, June 10, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРЕМОЖНА ФЛЬОТА ГОТОВИТЬСЯ ДО НОВОГО НАПАДУ ВОРОГА

ВАШИНГТОН. — Боєві кораблі, що брали участь у двох великих боях з ворогом, а саме коло острова Мидвей та коло Алеутських островів, стративши контакт з ворогом, вернулися на води назахід і на північ від Мидвея.

Команда припускає, що японці можуть вислати ще одну інвазійну фльоту в наші води, й держить усю фльоту в поготівлі на цей напад.

До Перл Гарбора прилетів один американський летун, що по дорозі бачив цілу лінію японських воєнних кораблів, які горіли після бою з американськими.

ОСНОВНА ПЕНСІЯ $50 ДЛЯ ВОЯКІВ ЗАПЕВНЕНА.

ВАШИНГТОН. — Сенаторові Ла Фолетові вдалося довести до скорого голосування в сенаті над проектом побільшення основної заплати для вояків і моряків до 50 долярів у місяць. При голосуванні заявилося 58 сенаторів за внесок, а лише 20 проти нього.

За цею ухвалою, підвишка мала би ввійти в життя з днем 1. липня. Підофіцири найнижчої ранги мали би діставати по 54 доляри на місяць, інші ранги відповідні надвишки. Моряки мали би кромі цього діставати 20% додатку до правильної пенсії за час воєнної служби на морю.

Ця ухвала робить американських вояків найліпше платними в цілому світі. Навіть канадійські вояки находяться в гіршому положенні, бо беруть 35 долярів у місяць. Німеччина платить своїм воякам $21, Росія $4, Італія $1.51, Японія 30 центів, а Китай 28 центів.

39 БІЛІОНІВ НА АРМІЮ В 1943. РОЦІ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт зажадав від конґресу ухвалення на новий буджет для американської армії в 1943. році 39 біліонів 417 міліонів 827 тисяч долярів, а кромі цього ухвалення 137 міліонів на цілі ради воєнної продукції й інші воєнні аґентури. Це буде найвищий військовий буджет в історії Америки.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШІ ПАЮВАННЯ.

ВАШИНГТОН. — У своїй розмові з ґазетярами Джосеф Вейнер, заступник директора „Дивізії цивільної достави", малював майбутні обмеження споживання, яких повинно сподіватися цивільне населення при вступі другого півроку війни. Говорив він, що треба незадовго сподіватися паювання чаю, кави й какаа, що подорожування буде обмежене, що олію на топливо буде обмаль та що будеться встановляти першенство на вживання рушильної сили. Будування нових мешкальних домів будеться обмежати. „Головні вулиці" великих міст уже не будуть „білими дорогами" (сильно освітлені). Люди будуть шукати приємностей по домах. Тільки паювання поживи й одіння нема ще причини боятися.

СУД РОБИТЬ ВИЛОМ У ЗАКОНІ ПРО ПРАЦЮ И ЗАПЛАТУ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд Злучених Держав признав підприємствам право робити з робітниками, котрих години праці є неправильні, індивідуальні умови про години праці й тижневу заплату, не оглядаючися на закон про 40-годинний тиждень праці. Рішення своє видав суд при нагоді вирішування апеляції одної ґазетярської спілки проти свого робітника. За рішення заявилося 5 членів Найвищого Суду, а 4 проти нього.

ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ ГОВОРИТИ ПРО ГУМУ.

ВАШИНГТОН. — У Білому Домі відбуваються конференції президента з різними урядниками щодо ситуації з ґумою й ґазоліною, а передовсім щодо питання, чи треба поширити паювання ґазоліни на весь край. Президент заявив конгресменам, що, простудіювавши справу, він подасть свій погляд до відома громадянству в радіовій промові.

ПОТЯГАЮТЬ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ „ҐАЗОЛІНОВИХ БУТЛЕҐЕРІВ".

НЮ ЙОРК. — Місцевий окружний уряд бюра адміністратора цін візвав до суду 175 власників ґазолінових стацій за те, що вони продавали ґазоліну своїм покупцям, не дивлячися на їх ґазолінові картки. Факти про цих власників зібрали добровільні розслідники бюра адміністратора цін. Власникам грозять грошеві й вязничні кари, ба навіть закриття бизнесу.

МОЖУТЬ БРАТИ ЛІКАРІВ ДО ВІЙСЬКА ПРИМУСОВО.

АТЛЕНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — Медичний корпус американської армії заявив конвенції Американської Лікарської Палати, що лікарів зголошується до армії добровільно замало. Якщо число лікарів-добровольців не збільшиться, прийдеться урядові лікарів асентерувати.

Америка Пропонує Допомогу Трьом Дальшим Союзникам

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту формально запросив уряди Бельґії, Греції й Польщі скористати зо закону про аренду й позичку. Як вони на це зголяться, то достануть грошеву допомогу не лише начас боротьби з ворогом, але й начас повоєнної відбудови вже по досягненні перемоги. Пропозиції зроблено на руки польського амбасадора Яна Цехановського; бельгійського представника, графа Понтоза; та грецького посла, Діямантопульоса. Загально сподіються скорої акції в цій справі. Грецький уряд правдоподібно підпише угоду, як до Вашингтону прибуде грецький король Юрій Другий.

НАЙВИЩИЙ СУД ПРО ГРОМАДСЬКІ ВОЛЬНОСТИ

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд Злучених Держав заявив тут при вирішуванні одної справи, що виконування права свободи слова, преси й релігії не є абсолютне, але може бути обмежене законодатними встановами, коли цього вимагає вдержання мира або доброго порядку. Рішення видано більшостю голосів; з 9 суддів за це рішення заявилося 5. Меншість суду виступила проти погляду більшости в дуже сильних словах. Це рішення суду піддержало встановлення одною міською радою податку на релігійну літературу.

ПОТЯГАЮТЬ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ РОСІЙСЬКОГО ФАШИСТА

ПРОВІДЕНС (Ровд Айленд). — Тут арештовано в минулу суботу Анастазія Андреїча Вонсяцького, російського фашистівського провідника, котрому закидується між іншим завгір подавати інформації військової вартости одній чужій державі. Вонсяцький спершу вдавав божевільного, але коли суд не признав цеї оборони, не противився свому вивезенні з цього стейту в стейт Конетикот.

Тяжкі Бої в Лібії Продовжаються

КАЇРО. — Тяжкі бої серед лібійських пісків, здовж шляху Найтсбридж, продовжаються. В них беруть участь тисячі повзів й інших воєнних машин, яких мотори часто розпечені так, що годі до них підступити. Позиції в цих боях так перемішані, що нераз годі сказати, де є противник, а де свої відділи. Німці дотепер зазнали тяжких втрат, але вони далі напружують всіх сил, щоб таки прорвати головні британські оборонні позиції. Останнього дня німецькі повзи знов виконали розпучливий наступ, але британські гармати відбили їх з тяжкими для них втратами.

КИТАЙЦІ ДЕРЖАТЬСЯ БІЛЯ ЧУСІЕН

ЧУНКІНҐ. — Хоч недавно розійшлась чутка, що китайці втратили важне місто Чусіен, тепер показалось, що це неправда. Китайці далі держать те місто, хоч навкола цього міста відбуваються тяжкі бої. Японці хочуть за всяку ціну взяти те місто, бо воно має велике стратеґічне значіння. В тих околицях знаходяться важні летунські майдани, з яких можна бомбардувати японські острови. Один такий майдан японці вже взяли і ствердили, що на нім були побудовані такі великі ґанґари, які можуть примістити американські повітряні фортеці.

АВСТРАЛІЯ МАЄТЬСЯ НА БАЧНОСТИ

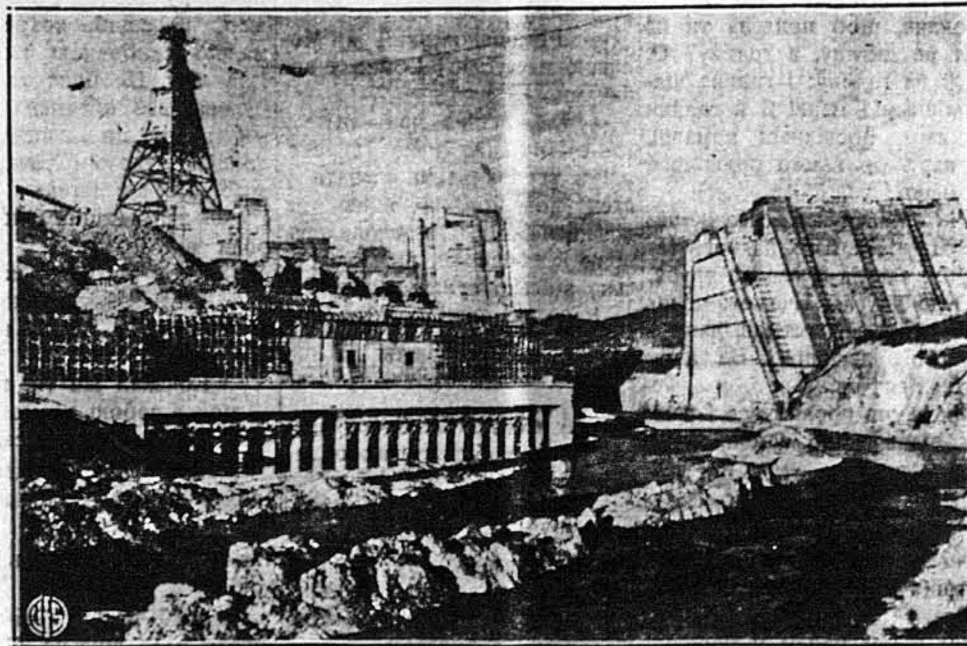
МЕЛБОРН. — Австралійські власти зарядили цілковите затемнення по містах і селах, що лежать здовж побережжя. Останні напади японських субмарин на австралійські міста вказують, що японці випробовують оборонні позиції Австралії. Після того, не треба виключати, вони готові десь у котрімсь місці повести загальну офензиву.

АМЕРИКАНЦІ В ІРАКУ

АНКАРА. — До Анкари прибули вістки, що американська експедиційна сила, в силі 20,000 вояків, вивінуваних всякою потрібною зброєю, прибула до Іраку. Про прибуття цього війська сповістило теж берлінське радіо.

РОЗБІЙ НА ШИРОКІМ МОРІ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — До нього порту прибув еспанський торговельний корабель, Альдеюа. Капітан корабля розказав таку історію: По середині Атлянтику спинила його німецька субмарина. Не звертаючи увваги на те, що Еспанія знаходиться в мирі з Німеччиною, німецька субмарина під загрозою гармат зажадала ґазоліни. Капітан мусів їй ту ґазоліну дати.

АМЕРИКА ВИЗИСКУЄ ВОДНУ СИЛУ. — Роботи над величезною електрівнею, яку будуємо над рікою Сакраменто в Шаста Дем, поступають скорим ходом. Дженерейтори, яких буде пять в будівлі, будуть пускані в рух водяними турбінами, з яких кожна матиме силу 103,000 коней.

БРИТАНІЯ ЗАКЛИКАЄ ФРАНЦУЗІВ ДО ЕВАКУАЦІЇ

ЛОНДОН. — Британська радієва стація надала для французів в їхній мові заклик, щоб вони покидали прибережні околиці здовж Атлянтійського океану, заняті німцями, бо в той спосіб поможуть союзним арміям, як теж схороняться перед небезпекою. З цеї перестороги виходить, що Британія готується до висаджения армії в Франції. Радіо закликало французів, щоб не відкладали цеї евакуації до послідньої години, бо можуть на тім дуже потерпіти. — Та на перешкоді тої евакуації стоять окупаційні німецькі власти, які заборонили французькому населенні опускати їхні оселі.

НІМЦІ ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ ШТУРМУЮТЬ СЕВАСТОПОЛЬ.

МОСКВА. — Вже четвертий день німці з великим завзяттям штурмують Севастополь, але до тепер крім великих втрат, не осягнули нічого. Німці уживають цілих хмар літаків, по яких в наступ йдуть повзи, а за ними інфантерія. Але дотепер позиції не змінились ні трошки,, говорять советські звідомлення. Бої ведуться далі. На інших відтінках.

ВІДНОСИНИ МІЖ СОВЄТСЬКИМИ ВЛАСТЯМИ І ПОЛЯКАМИ ПСУЮТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Ґазета польського публіциста Цата-Мацкевіча, що стоїть в опозиції до польського уряду ґен. Сікорского, „Чорним Атраментом", подає, що відносини між совєтськими властями і поляками в Совєтах зовсім попсувались. Совєтські границі замкнено для виїзду поляків з Совєтів. На поїздах полякам відмовляють білетів. Точки, в яких стояли помічні для поляків комітети, замкнено. В деяких областях відмовляють навіть приймати поляків до війська. Повстали масові арешти поляків. Польський амбасадор в Куйбишеві, Кот, має повертати до Лондону. На його місце польський уряд призначив амбасадора Стронського, але совєтський уряд на цього не згодився. Правдоподібно до Куйбишева приїде бувший посол до Японії, Т. Ромер.

ДАЛЬШІ ПОВІТРЯНІ НАЇЗДИ НА НІМЕЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — Британська повітряна сила знов бомбардувала німецькі міста й інші прибережні місця, здовж Англійського каналу, окуповані німцями. В налетах брало участь паро сот британських бомбовиків.

МОЖЛИВА ОФЕНЗИВА ПРОТИ МУРМАНСЬКА.

СТОКГОЛЬМ. — Військові кола Швеції є такого переконання, що німці разом з фінцями не будуть тепер розпочинати загальної офензиви проти Ленінграду, а скорше виконають загальну офензиву проти Мурманська, через який напливає до Совєтів поміч з Британії і Америки. Це була ціль Гітлера, який приїздив до Гельсінків, як теж з тих причин секретар Гол висказав перестерогу на адресу фінців.

ЖНИВА В СОВЄТАХ ЗАПОВІДАЮТЬСЯ ДОБРЕ.

МОСКВА. — Совєтський комісар хліборобства, Бенедіктов, дав пояснення чужим журналістам і їм сказав, що жнива в Совєтах заповідаються зовсім добре. Хоч Совєти втратили чимало урожайних територій, зокрема Україну, але вони зискали в інших територіях засіваючи на них більші площі. Змеханізування хліборобства вможливило урядови цю роботу, говорив Бенедіктов. Совєти мають тепер подостатком хліборобських машин, як теж мають подостатком вишколеного персоналу.

ЩЕ СТРІЛЯЮТЬ ЗА ГЕЙДРІХА.

ЛОНДОН.— Німецькі окупаційні власти розстріляли черговіх 14 осіб з помсти за атентат на „протектора" Гейдріха. Вони заповідають, що це щойно початок і репресії супроти чехів щойно тепер розпічнуться. Тимчасом тіло Гейдріха перевезено до Берліна, де уряд справить йому парадний похорон. Тіло лежить в будинку, в якім урядує Гітлер.

ЗАДОВЖУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ.

СТОКГОЛЬМ. — Німецький державний довг зростає в астрономічних цифрах. Щороку Німеччина затягає по 115 біліонів марок довгу. Пливкого капіталу тепер знаходиться в обігу 20 біліонів марок. В 1938 було лише шість біліонів. Що цей капітал дотепер не викликав різкої інфляції, треба це пояснити тим, що він розпливається по окупованих німцями країнах.

БРИТІЙЦІ ПРАЦЮЮТЬ НАД НОВИМ АПАРАТОМ.

ЛОНДОН. — Британські воєнні техніки взялися до конструкції спеціяльного апарату, при помочі якого з далека можна булоб ствердити, чи на даним місці знаходиться якакебудь невибухла бомба. Бо внаслідок бомбардувань деякі бомби зарились глибоко в землю і там далі творять загрозу для населення. Така одна бомба недавно вибухла під трьома мешкальними домами та вбила 29 осіб і багато ранила.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕНАВИДІТИ ЗЛІ СИСТЕМИ, А НЕ ЛЮДЕЙ

Наша демократична система є в боротьбі на життя і смерть. У такім моменті є добре для кожного провірити, як виглядає у практичному застосуванню наша система, а як інші. Обидві воюючі сторони говорять про „новий порядок", що має принести людству кращий спосіб життя. Та як вони до цього підходять? З нашого боку не виставляємо ніяких територіяльних домагань. Не хочемо для себе ніяких економічних вигод, набуваних коштом інших народів, а даємо біліони долярів і міліони людей, щоб допомогти завести такий порядок у світі, щоб не тільки нам було добре жити, але теж й іншим народам, і то в такій самій мірі, як і нам. Не хочемо нікого поневолювати і не хочемо допустити, щоб нігде в світі одні одних поневолювали. Не узнаємо ніяких „панівних" народів чи рас і хочемо заставити інших, щоб так думали, бо інакше не буде можна положити кінця насильствам, а тим самим і припинити появу нових воєн.

Що більше, хоч ми у важкій боротьбі з напасниками і грабіжниками, що хотілиб забрати чужі землі й жити працею інших народів, і хоч ті напасники вбивають наших рідних — ми не проповідуємо ненависти навіть до осіб і народів, що з ними воюємо. Своє розуміння культури і моралі виявляємо тим, що кажемо ненавидіти саме лихо, ось ті злі системи, що запрягають цілі народи до служби розбишацтву і насильству.

Звертаємо особливу увагу на те останнє, бо воно краще всього виявляє високу мораль демократичного табору, в якому, як бачимо, Злучені Держави відграють тепер першу ролю. Як цею моральною стороною цей табор дорожить, пізнати найкраще по тому, що говорить Арчибальд МекЛіш, директор Бюра Фактів і Цифр. Він виразно підкреслює, що вашингтонський уряд дуже виразно розріжняє між тиранськими системами, що скаламутили світовий спокій, і народами, що є під тими системами. МекЛіш каже, що він ненавидить тиранію і невільництво так, як ненавидять це всі вільні люди. І тому саме він ненавидить нацизм і фашизм і те, чого вони допускаються, себто ненавидить ось те зло, про яке говориться в християнській традиції, що його треба ненавидіти.

А тепер порівнаймо усе те, з тим, що ми звикли чути з боку тоталітарних систем. Яка величезна ріжниця! Ми будуємо на вірі в людину, шануємо людську гідність і поступаємо по християнські навіть супроти тих ворогів, з якими ми в боротьбі на життя і смерть. А тоталітарні режими будують усе на ненависти до всіх і вся — крім тоталітарних божків і систем. Ми думаємо жити з людьми по людськи, як рівний з рівним, а нацисти хочуть несправедливости, привилеїв, в — імя „вищої раси". Ось це ми ненавидимо, бо віримо, що наша мораль вища, а наш лад, який хочемо будувати, кращий, справедливіший і гуманніший.

Департамент Скарбу Подвоїв Суму на Закупно Бондів

Згідно з заявою секретаря скарбу, Генрі Моргентава мол., братські організації, запомогові, жіночі запомогові та інші, їм подібні, можуть тепер вкладати $100,000 річно у воєнні бонди серії F та серії G.

Нове розпорядження стає в силі з днем 1. липня. Видане воно в наслідок чисельних запитів та вимог від організацій, які спинили будівництво на час війни та ухвалили помістити свої пів-постійні фонди у воєнні бонди.

Представники департаменту скарбу підкреслюють, що це не є випуск нових бондів, або нових серій бондів. Купівля бондів до $100,000 буде введена на основі календарного року, почінавши з біжучого 1942 календарного року. 25-доляровий бонд серії F можна купити лише за $18.50. Бонди серії G є в продажі від $100.00.

Не буде зміни в теперішнім обмеженні індивідуальних закупок бондів серії E до $5,000 на який небудь календарний рік.

В противлежність бондам серії E, які можуть бути зареєстровані тільки на імя осіб, — бонди серії F та G призначені головно для широких вкладчиків і можуть бути зареєстровані на імя уповноважених, організацій, корпорацій, незаінкорпорованих товариств, робітничих юній та інших груп так само, як на імя окремих осіб.

Бонд серії F є дванадцятьлітній бонд, випущений на дисконтовій основі, по ціні, яка рівняється 74 відсоткам тої вартости, яку він досягне, коли вийде його реченець. Як тримати той бонд дванадцять років з дня видачі до його реченця, він дає прибуток, рівний 2.53 відсоткам, обрахованим від купчої ціни з піврічним приростом.

Бонд серії G є бонд з постійним прибутком на протязі дванадцяти років, який продається по повній вартости і приносить 2.5 відсотка річно, який виплачується піврічно чеком департаменту скарбу. Закупка бондів серії F або G чи обох разом на один календарний рік до суми $100,000 рахується від купчої ціни, не від ціни яка буде коли кінчиться їх реченець.

Департамент скарбу вказує що тисячі осіб, корпорацій, робітничих юній та інших організацій вже закупили цього календарного року бондів на $50,000 — дотеперішня обмежена сума. Згідно з новим розпорядженням, вони можуть купити додаткових бондів на суму $50,000 протягом наступних шість місяців цього року, від 1-го липня до 31-го грудня 1942.

Поміч Совєтам і Комунізм в Америці

Кожному тепер ясне, що американська мілітарна поміч Совєтам і комунізм в Америці, це дві цілком окремі справи. Тому їх треба трактувати цілком окремо, а навіть цілком відмінно. Бо коли поміч Совєтам, зокрема східньому фронтови, є в інтересі Америки, то поширення комуністичних ідей внутрі Америки є для Америки цілком шкідливе. Що комунізм внаслідок мілітарного союзу Америки з Совєтами не перемінився відразу з небезпечної отрути в поживний корм, вказує наглядно недавне розпорядження головного прокуратора Бидела в справі депортації комуністичного діяча в західній смузі Америки, Гері Бриджеса.

Це мусять мати на увазі всі, зокрема ті особи в українсько-американській суспільности, котрі забирають в ній якенебудь провідне становище: мілітарна поміч Совєтам не означає ширення комунізму в Америці. Комунізм для Америки далі є отруєю. Комунізм далі є течією, яка прямує до насильного повалення американської конституційної влади і до заведення пролетарської диктатури, противної духови американської цивілізації. Ті, що стоять в проводі українсько-американської суспільности та в який небудь спосіб причиняються до творення опінії серед тої суспільности, мусять постійно і різко розріжнювати ті дві справи. Інакше, свідомо чи несвідомо, вони робитимуть для Америки медвежу прислугу.

Хвалити совєтську армію і цілий совєтський режім за його завзятий опір супроти німців має на цілі з одного боку — оправдати поміч цьому фронтови, а з другого — має заохотити той фронт до ще більшого опору. Це все. Зате інша справа, коли хвалиться Совєти й їхню армію головно для тої цілі, щоб тим захвалюванням ширити комунізм в себе вдома. Мовляв, дивіть, що то комуністична система потрапить! хіба погана система потрапить так завзято боротись з німцями? Очевидно, що совєтській армії належиться признання за опір німцям. Але питання, чи та армія так хоробро бореться з любови до комуністичного режиму, чи може та армія бороласяб так само хоробро і під іншим режимом, якщоб їй приходилось боронити своєї землі перед напасником. Головне, щоб не втратити територій, а режими міняються. Тому все є надія, що при певних змінах наступить краще життя. Чільні американські журналісти доносять з Москви, що совєтський вояк власне бореться так хоробро тому, що не хоче, щоб не втратити раз на все своєї землі на користь німців. Він боровся так завзято колись проти Наполеона, хоч тоді в Росії був царський режім. І тепер боровсяб так само хоробро, а може й хоробріше, якщоб у Совєтах був не комуністичний режім, але демократичний.

Та припустім, що цей опір німцям треба всецілo приписувати комуністичному тотальному режимови в Совєтах. То щой тоді, це не буде означати, що його треба в Америці хвалити. Бо ми не живемо виключно для війни. Ми маємо ще інші завдання, важніші. Війну демократична система уважає за конечне зло і коли без того зла можна булоб обійтись, тим краще булоб для людей і для поступу їхньої цивілізації. Постійно запроваджувати в себе тотальний режим, перемінити все в одну велику касарню, бо це, мовляв, творить мілітарну силу нації, булоб противне духові американської нації. Вона до цього не допустить. Коли вона в нинішні часи заводить в себе тотальну систему, то робить це з тим виразним переконанням, що це тільки на воєнний час. Після того вона знов поверне до своїх традиційних суспільних свобід, що є основою американської цивілізації, головною приємністю американського життя. Без тих свобід само життя нічого не варте. В імя тих свобід американці пішли в бій і для них булоб абсурдом приймати в себе комуністичну систему і тим чином резиґнувати з тих свобід. До цього американці, ні їхня влада, не допустять.

Отже ще раз підкреслюємо, що треба добре розділяти поміч совєтському фронтови від ширення комунізму в Америці. Коли американський дипльомат Джозеф Дейвис виголосить похвальну промову на адресу совєтської армії і совєтського режиму, він робить це з дипльоматичних причин, щоб викликати відповідне вражіння, головно за границею. Те саме, коли президент Рузвелт скаже про свободу віри в Совєтах, або про повоєнну співпрацю з Совєтами в цілі збереження демократії в світі. Зате, коли хтось внутрі Америки пробує комуністичним елементам привернути повне право громадянства та запрошує їх до тісної співпраці з тими людьми і тими течіями, які впродовж довгих літ поборювали комунізм в Америці і хотілиб далі його поборювати — то тим вони роблять погану прислугу Америці і її воєнним зусиллям. Цією дружбою вони викликують ідеольоґічний хаос, в якому забруджується ціль, за яку ми боремось, як теж зростає страх за те, що буде по закінченні війни. Америка має свої цілі у цій війні. Та до них цілком певно не належить запровадження комунізму в себе.

„Фірер" і Його „Капралі"

Лунс Локнер, бувший берлінський кореспондент новинкарської агенції „Асошіейтид Прес", що, звільнений недавно тому з німецької вязниці, прибув до Злучених Держав, згадує в одній своїй статті цікаві питання, що їх собі німці нашіптують на уха: Чи Ґерінґ покине Гітлера, як його покинув Гес? Чи Ґерінґ робить проти Гітлера заговори, як робив Рем? Чи може утоне Ґерінґ з Гітлеровим кораблем?

Всі ці питання мають одно спільне: вони підчеркують напруження між герштами націстичного уряду в Німеччині, і з тої причини вони мають широкий інтерес для вгадування майбутніх подій.

Для зрозуміння несподіваности цих питань, треба поглянути дещо в минуле. Коли Гітлер прийшов до влади в 1933. році, він міг спиратися на трох людей, котрих льояльність до нього була непохитна. Одним з них був капітан Ернст Рем, начальник брунатно-сорочкових штурмовиків, одинокий націст, котрому Гітлер тикав. Другим членом тої трійці був Рудольф Гес, його довірений особистий секретар, а пізніше заступник фірера. Третім маршал Герман Ґерінґ, Гітлерова політична права рука, що любив себе називати „найвірнішим паладином (підданим) Гітлера".

Рема страчено підчас „чистки" в націстичній партії, яку перевів Гітлер у червні 1934 року. Страчено його за те, що він зробив заговір, щоби зложити Гітлера з його становища й на його місце поставити себе.

Гес утік до Англії в травні 1941 року. Втеча, як звісно, відбулася серед незвичайно драматичних умовин.

З трійці остався при Гітлері один Ґерінґ, що нині займає цілу низку преважних урядів: є він начальником німецької повітряної сили, премієром Прусії, начальником лісового уряду райху й директором великанського німецького чотиролітнього пляну економічної самовистарчальности.

Про умовини револьти Рема в Німеччині ледво чи хто щось памятає. Раз, що вона сталася занадто давно, як на ці часи скоро по собі наступаючих подій. Подруге, поза свій бунт проти свого фірера Рем ще мав усякі збочення на половому тлі, і через те після його смерти в Німеччині ніхто сліз не проливав.

Утеча Геса відбилася далеко ширшими відгуками. Це вже не був „Гітлерів ворог ч. 1.", як називали Рема, але людина, котру загально вважали невідступним товаришом свого пана, людину, яка мовляв не мала іншої амбіції, як служити вірно Адольфові Гітлерові. Здавалося, що Гес не мав іншої волі поза те, щоби виконувати волю свого пана. Нагло ця людина втікає з Німеччини, втікає від свого пана. Що це має значити? Що сталося з націзмом? питалися німецькі маси. Невжеж з режімом так зле?

Лише один день перед цею утечею німці читали в газетах промову Геса, яку він виголосив з нагоди надання титулу „піонїра праці" д-рові Виліові Месершмітові за його пляни боєвих літаків. Промова виглядала зовсім нормальною промовою. Тому вони навіть не могли вірити своїм ухам, як британці сповістили, що Гес прибув до Шотляндії, а німецьке радіо ревіло, що Гес збожеволів.

Замісць успокоїти німців, це пояснення ще їх більше занепокоїло: коли Гес божевільний, то чи не є він прикладом, як божевільними є інші люди на найвижчих позиціях?

Зчасом уряд переконався, що пояснення бє по ньому самому, і він рішився покласти край цілій справі в звичайний диктаторський спосіб: просто заборонив газетам писати щонебудь про цю справу. Щоби забити всяку дискусію над справою Геса, уряд перехрестив усі вулиці й площі, названі іменням Геса. Уряд заступника фірера скасовано. Партійну

(Докінчення на сторонї 3-тій)

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

16)

Він помацав її ніжки у шовкових тоненьких черевичках і шовкових панчішках... Чом не помацати? Вона ще дитинка: їй тільки чотирнацять минє після ключальної неділі...

— Ти по росі ходила, Галочко... В тебе ніжки й панчішки мокрі... Дай, я їх трошечки висушу...

І став гладити їх руками, а потім не счувся — як і гарячими губами...

А тут його голова закрутилась, і він усе забув... Чи то сон, чи то воно обоє зомліли?... Чи то небо розверзлось?... Не знає... забув... себе і усе забув...

Памятає тільки тепер, як вона уся горіла й палала, пригортаючись до його і тулячи його голову до свого лона... А устонька її, як листячко на калині, шепотіли:

— Мій гетманку! Мій козаче! Мій любий!...

І вона мене цілувала, а слізоньки її капали на мої руки, коли вона й до них припадала личком і гарячими устоньками, — згадувалось тепер Юрасеви. — Чи то був сон?

Так: і сон, і не сон... Силує себе Юрась усе згадати, і не зможе... Чує, здається, й доси, як цілісінку ніч тьохкав соловейко, як переказились у ставку усі жаби, як Галя припадала до його, до його колін, хрестила його, і вже як на світ стало благословляться, счезла, мов у небо полинула, мов у ставку втонула, обернувшись мавкою, русалкою... А він сидів на траві під калиною і, стогнучи й плачучи, кляв свою долю щербату, проклинав і батька й матір:

— Мати проклята! Чом ти мене маленького не задавила? Чом, купаючи в любистку й руті, своє, батьком прокляте, дитя не втопила? Хто й тебе проклян, щоб привела ти на світ не дитину, а гадину? О, та й не гадину: і гадина щасливіша від мене! Я й гадини не варт, послідньої комашні не варт, бо щастя родинного не знаю...

Він стрепенувся... Що це таке? Де він?... Там, за його табором, загула й завила труба, за нею друга... Невжеж починається? А він, гетман, далеко від своїх леґіонів... Це його труби кличуть...

Він немов прокинувся і раптом піднявся зо землі...

— Мене шукають... Де гетман? Це Москва йде на мене... До зброї!...

Він кинувся до табору. На зустріч йому скакали Тетеря й Васюта Макогін з гетманським білим конем у поводу.

— До зброї, пане гетмане! — кричав Тетеря. — зараз бій буде!

VIII.

Юрась мов з просоння глядів на Тетерю і на старого Макогона. Чари ні тієї весняної, ні цієї ночи ще, здавалось, не покинули його.

— Бій, кажеш, пане Тетеро? А з ким?

— Ромодановський з Москвою наступає і Сомко з козаками.

— Хіба язика привели?

— Ні! Тиж, пане гетмане, ще з вечора велів вислати у степ дозорців, а тепер, як тільки на світ благословилось, вони й побачили, що московське військо сунеться мов ліс — і комонники і копійники, і рейтария — сила велика, аж земля, кажуть дозорці, стугонить.

— А Сомко? А Золотаренко? — Цих більш усього ненавидів Юрась.

— Золотаренка не запримітили, а Сомко йде з своїми переяславцями.

Від табора скакав гетманський джура з гетманським убранням і з булавою.

— А наше військо готове до бою? — спитав Юрась.

— Готове, пане гетмане: і мої жовніри і німці ждуть тільки твого приказу, а козаки вже й табор покинули.

Прискакав і джура з булавою. Скоро Юрась одягся в гетманське убрання і скочив на коня. Джура подав йому булаву. Вона так і засяла, мов жар, на сонці, котре тільки малою скибочкою визирнуло ізза лісу. Це була та дорога булава, вся обсипана сафірами, котру польський король прислав старому Хмелю після того, як велетень України страшенно знищив військо короля під Корсунем... Добрий подарунок від того, кого старий Хмель облупив чисто, не вважаючи на його королівську пиху...

— Почекай же ти, гадюко! — мов з собою розмовляючи, стиха промовив Юрась.

— Хто, пане гетмане? — скинув на його очима Тетеря.

— Сомко, гадюка за пазухою.

Скоро Юрась і Тетеря настигли своє військо. Ще здалека, піднявшись на горбок, вони побачили, що бусім то дві хмари сунуться одна до другої. Там, на схід сонця, вставала курява, і вітрець гнав її на полудень. Куряву ту підняла московська піхота своїми чоботищами. Ізза куряви блищали на сонці то золота хоругов, то криця галебард і бердишів.

Назустріч хмари з Московщини сунулась друга хмара тогобічної України. Та хмара, здавалось, вигнала поперед себе два величезні крила: то Корсунщина і Білоцерковщина посилала супроти московської хмари своїх синів-козаків — полки корсунський і білоцерковський. Трьома величезними лавами сунулись ще три полки Юрасевих леґіонів.

Юрась глянув на свій табор. Там окопались великим валом його „німці" — ляхи у німецькому убранні. Вздовж валу, поміж возами, стояли Юрасеві гармати.

— Так окопував свої резерви блаженної памяти родитель твоєї милости, — вказав Тетеря на окопи.

— За такими окопами ще позаторік Нурединова орда в дванадцять тисяч нічого не могла подіяти з Сірком, у котрого не було й пяти тисяч шабель і мушкетів, — додав Макогін.

(Дальше буде).

Домашній Фронт

Щоб виграти цю війну, кожний в Злучених Державах мусить працювати там, де його найбільше потрібно і бути готовим віддати все, що має, як треба, для оборони свободи. Це є одна з головних підстав програми мобілізації людської сили в Зл. Державах. Це є також підставою великої єдности свобідних народів, Обєднаних Держав, проти тиранії.

Обєднані Держави сполучують всі свої запаси людей і матеріялів, щоб прискорити день перемоги. Злучені Держави Америки мають дати більше знаряддя, літаків і тенків тому, що ми маємо найбільші запаси. Ми посилаємо цю поміч нашим приятелям і союзникам у формі „ленд-ліз". Спільні комісії, встановлені у Вашинґтоні та в Лондоні вирішують, де ці доставки найбільш потрібні.

Ми вислали велику кількість запасів та знаряддя нашим союзникам і ми будемо те робити надалі. Пару днів тому адміністратор „ленд-ліз", Едвард Стетініюс мол., заявив, що співпраця є двобічна, що ми так само дістаємо поміч і від наших союзників. Тому ми маємо тепер велике число збройних сил поза морями, в Австралії, на Сході та на Британських Островах.

Британці, яких ми годували й озброювали після евакуації з Донкерку, тепер годують наші війська в Північній Ірляндії, доставляючи їм запаси та будуючи для них табори. Ні один доляр не йде з рук, це є бухгальтерський розрахунок поміж приятелями.

Велика Британія також передала чимало воєнних закладів Зл. Державам, включаючи одну повну фабрику. зброї Совети подали нам важні інформації щодо будови тенків та прислали нам технічних фахівців вибухових матеріялів. Австралія обслуговує наші частини на Далекому Сході, Американські воєнні кораблі направляються в британських портах, так само як британські в американських. Американські літаки заосмотрюються на австралійських аеродромах.

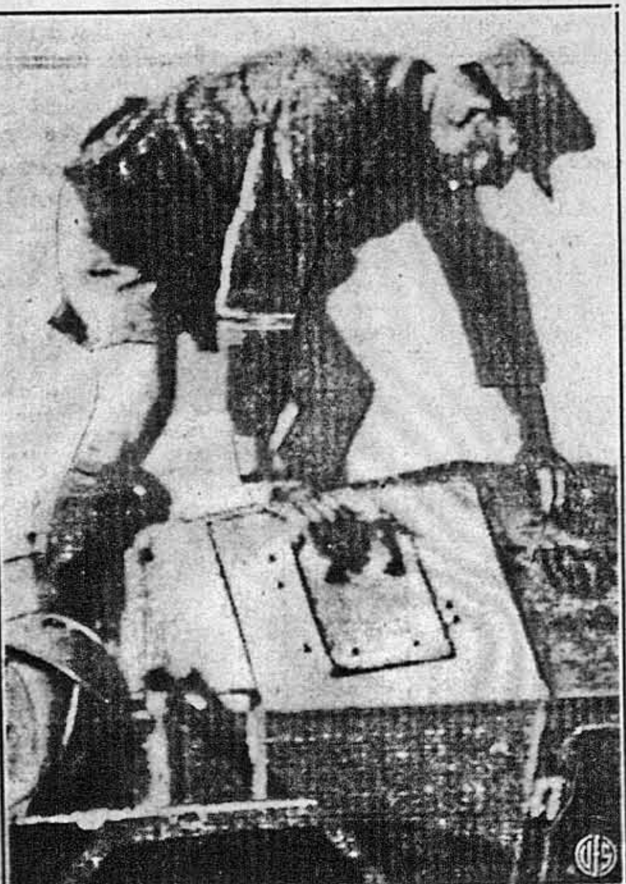
Американці є знані по цілім світі своєю музикою, „джезом", „свинґом". Тепер вони будуть мати менше музики, аби американські летуни могли співати пісню знищення над націстичною Німеччиною та Японією. Тому власне Рада Воєнної Продукції недавно наказала спинити виробництво майже всіх музичних інструментів та віддати теперішні запаси інструментів військовим та морським оркестрам. Але ви можете бути певні, що чим менше грають „банджо", тим більше стріляють рушниці. Ось кілька чисел: біля 15,000 тон воєнних матеріялів було вжито на виробництво фортепіянів, саксофонів та інших музичних інструментів за 1940 рік. З того було-би заліза для 11,500 шість-тонових троків, міді для 500 155 мм. польових гармат, сталі для 83 середних тентів, мосяжу для 49,000,000 патронів. 30 каліброви та алюмінію для 40,000 літакових освітлювачів.

Ми маємо також обійтися теперішніми запасами знаряддя для графіки, пер, кишенькових ножів та ножичок для манікюри. Рада Воєнної Продукції рішила, що вони не є необхідні і наказала спинити їх продукцію від 30. червня. Також різко обмежила виробництво столових приборів та інших ножів. Тим заощадиться: 6,000 тон заліза і сталі, 2,000 тон сталі, що не ржавіє, 600 мідяної лігатури та меншу кількість никлю, хрому, ґуми і пластики — все це металі і матеріяли конечно потрібні в боротьбі за свободу.

Президентський Комітет Справедливого Прийняття на Працю ще раз вмішався, аби запевнити для ніґрів рівну участь у воєнній праці. Комітет місяцями вислухував скарги, що ніґрів не вишколюють на робітників у корабле - будівельних закладах в південно-східних стейтах. Останнього тижня комітет закликав освітні уряди в Тенесі, Місісіпі, Алабама, Джорджія, Савт Каролайна та Флорида; аби встановили курси для вишколу кольорових робітників на „всі більші корабле-будівельні заняття". Комітет каже, що це є „рушучий крок в правильному напрямку".

Бюро Адміністрації Цін нагадує вам, що наколи ви ще не дістали і хочете дістати Воєнну Пайкову Книжку на цукор або посвідку на купівлю цукру для домашнього консервування, ви маєте звернутися до вашої місцевої Комісії Воєнних Цін і Пайкування, а не до шкія, де відбувалася перша реєстрація... Бюро Адміністрації Цін закликає мотористів східних стейтів, де переводиться пайкування ґазоліни, аби не старалися використовувати всю свою квоту, по можливости менше... Рада Воєнної Продукції наказала, що нові введення телефонів будуть дозволятися тільки тим особам, які виконують воєнну або важну цивільну працю і можуть доказати, що телефон потрібний їм в їх праці... Продаж ґумових рятункових одягів був обмежений тільки для товарових пароплавів і тенкерів... Консервовані цитринові овочі й соки були виняті зпід контролі цін, а пожива для котів та псів введена під контролю.

НЕСПОДІВАНИЙ КІНЕЦЬ „СЛАВИ". — Ґенерал Людвиґ Крівель, заступник команданта Німецького Повітряного Корпусу, вилізає з полоненого британцями тенку, привезеного з пустині до британської головної кватири в Лібії. Ґенерал попав у полон, бо летун змилив і здетів на землю в місці, де були британські війська.

ПРИЯТЕЛІ Й СПІЛЬНИКИ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ. Зліва бачимо китайського міністра закордонних справ, а зправа секретаря стейту. Це д-р Т. В. Сунґ і Кордел Гол. Вони підписують договір між демократичним Китаєм і Злученими Державами, що ставить Китай у відношенню до Злучених Держав щодо війни і економічного порозуміння по війні в такому самому відношенню, в якому є Велика Британія. Це є „Ленд-Ліз Еґрімент".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До участи в параді „Ню Йорк у Війні".

Українці міста Ню Йорку є запрошені мейором міста до участи в великій параді, яка відбудеться цеї суботи, дня 13. червня, та яка зветься, „Ню Йорк у Війні". Есемблимен С. Ярема, голова української дивізії, повідомляє, щоб ті з українців, що возьмуть участь у параді в українських народних костюмах, були вже в суботу в годині 9. рано на Спрінґ вулиці (на схід від Вест Бродвей). Запрошені до участи всі українські орґанізації. Нарада у цій справі відбудеться в четвер, 11. червня, година 8. вечером, в Українськім Демократичнім Клюбі, 59 Сейнт Маркс Плейс, Ню Йорк.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Українські хори в Дітройті.

Дітройт наразі збагатів на хори. Є у нас вже від літ Український Національний Хор „Думка", під управою п. Атаманця. Хор цей від літ сповняє свою патріотичну роботу і має свою славу в Дітройті і поза Дітройтом. Хто інтересується українською піснею — знає про цей хор. Належать до нього вибрані та талановиті наші співаки та хористи. Про нього можна писати лише добре.

Хор „Трембіта".

Від останніх двох років почав орґанізуватися у Дітройті хор Української Молоді „Трембіта", під проводом Степана Луцького. Хор цей вже дав кілька виступів, як на зїзді Молоді в Дітройті, минулого року і на радіо. Останній публичний виступ був в Чедсей Гай Скул, 24. травня.

Виступ цей, як кажуть знавці, з музичної сторони, випав добре. Публики — як на новий хор, та ще за вступом, було достаточно. Фінансова сторона проте мабуть не дописала.

Другий раз хор цей виступить в Народнім Домі в найближчім часі.

Дівочий Хор.

Дівчата наші, побачивши як мужеські і мішані хори збирають лаври, не остають позаду. І вже від року почали орґанізуватись.

До праці цеї взялася наша молода Союзовка, панна Стефанія Андрусевич. Є тут гарні ґрупки, молодих, добірних дівчат, з чистими голосами.

Хор цей вже мав кілька публичних виступів, навіть досить успішних. Треба додати їм лиш більше відваги та заохоти.

Український Народний Дім як раз це робить, бо заанґажував цей хор на ще один публичний виступ в Народнім Домі, в неділю 28. червня. Дохід призначений на Народний Дім. Всіх членів Укр. Нар. Дому, любителів українського співу, та взагалі всіх українців міста Дітройту просимо о чисельну участь.

Рух в Українськім Народнім Домі.

Рух в Народнім Домі іде своїм темпом. Колектори вже ходять по хатах. Громадяни: Шевчук і Ясінський — зголошуються до кожного члена відділу 75 У. Н. С. Кажуть, що вже мають поважну суму. Стефан Михайлюк вже досягає $500. Він постановив зібрати не менше ані більше, а $2,000. Дай Боже щастя!

Кремко і Гузіль — їздять по наших бизнесменах. Кажуть, що іде їм також добре, хоч Кремко нарікає, що наші бизнесмени такі заняті, що не мають часу говорити... та це байка! Коби лише гроші давали.

Жінки при Народнім Домі.

В колекті помагає теж і жіноцтво. Союз Українок — разом з іншими жіночими орґанізаціями — вже зложили на руки скарбника Народного Дому $109.89. До цього треба додати, що до цього часу, після наших касових книг, Жіночі Орґанізації зложили (включаючи повищу суму) $539.89. А були це такі орґанізації: Союз Українок ч. 23 — $200, Союз Українок ч. 16 і 37 по $100, число 26 — $5, Сестрицтво св. Ольги $25.

Уряд Укр. Нар. Дому — складає ось тут всім нашим жінкам щиру подяку та просить про дальше попертя та жертвенність.

Підприємства Укр. Нар. Дому.

Уряд Укр. Нар. Дому змагає всіми силами до дальшої праці в цім році. На нашім календарі є зазначені такі підприємства:

Неділя, 7. червня — Бенкет і пятьлітня річниця копання землі під підвалини Народної Святині, як теж посвячення прапорів.

Глядіть за оголошенням про це свято у „Свободі".

Неділя, 14. червня — пікнік.
Неділя, 26. липня — пікнік в городі Тимочка.

Дальша праця буде проголошена у „Свободі" в дописах і оголошеннях. Читайте про це та інтересуйтеся своєю власною централею. І памятайте, що у своїй хаті, своя правда і сила і воля. Тому докінчіть вже раз цей наш дім, на славу та добро нашого народу в Америці.

Д-р А. Т. Кібзей.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Савтпорт, Конн. — В дописі з 2. червня додати між жертводавцями на А. Ч. Х.: Анастазія Чаплинська $1.

ВИТАЮТЬ ВОЄННИХ ГЕРОЇВ ВЕЛИКАНСЬКОЮ ПАРАДОЮ

НЮ ЙОРК. — Для воєнних героїв Обєднаних Держав влаштовано тут у понеділок величезні вуличні парадні походи. Летунів, з котрих неодин прибув сюди з побоєвищ у Норвеґії, Франції, Німеччині, Африці й Азії, обкидали конфетами на цілій дорозі від Бетері до Таймс Скверу. На сходах під ратушем їх витали представники урядів.

„Фірер" і Його „Капралі"

(Докінчення зо сторони 2-гої)

канцелярію, на котрої чолі стояв Гес, долучено до канцелярії райху, як її департамент. Пана Геса просто стерто з лиця землі, як колись капітана Рема.

У цей спосіб з трьох головних стовпів Гітлера остався тільки один: Ґерінґ. Є ще щоправда д-р Ґебельс, але Гітлер йому властиво ніколи не вірив так, як він вірив трьом іншим. Гітлер думає, що як розумна людина він уживає Ґебельса для своїх цілей. Так само він уживає Гейнріха Гімлера, злобного начальника Ґестапа, і ввесь німецький народ, але Гімлера певно більше боїться, ніж йому довіряє.

Є це загально звісним, що Ґерінґ і Гітлер часто зо собою жеруться, як собаки. Гітлер лютиться часто на Ґерінґа за те, що цей любить оточуватися люксусом, Гітлер не має нічого проти того, щоб його товариші жили по панськи, але він не любить, коли вони це посувають задалеко.

До того Ґерінґ зовсім тим не криється, що як друга щодо важности особа в райху, він є управнений збирати все найкраще для себе. Одначе такі бурі між Гітлером і Ґерінґом проминають, і тоді можна зараз бачити їх на фільмах, як вони собі подають руки й братаються.

Бували між ними сварки й за ведення війни. Маршал Ґерінґ, що був летничим асом у першу світову війну, знає, що пільот може зробити, і не любить, коли людина, яка на цьому не розуміється, дає йому прикази робити неможливі річи. Отже час від часу Ґерінґ покидає фронт і живе пару тижнів на своїм виставнім маєтку, 50 миль від Берліна. Він гнівається. Ідуть навіть чутки, що на нього наложено „домашній арешт". Але як до Німеччини припливе якась велика риба, як наприклад, мадярський адмірал Горті або болгарський король, Ґерінґ знову вертається до своєї канцелярії й фотографується з гостем і Гітлером. Одначе, коли добре приглянутися витанні між Гітлером і Ґерінґом на фільмах, можна відразу пізнати, що в цьому привитанні нема вже старої сердечности. Після одних таких перепросин між ними Ґерінґ розговорився про вірність панові, і наговорив так багато про надприродні сили Гітлера, що дехто питався, чи не насміхається Ґерінґ з Гітлера.

Як загально відомо, подібні напруження панують і між Ґерінґом і Гімлером. До того й в жидівських справах він інколи любить ходити одинцем. Попри це він, як офіцир з цісарських часів, є в глибині свого серця властиво монархістом. Він має звязок з бувшими пануючими кругами Німеччини.

Що він може мати різні пляни супроти Гітлера, виходить з Ґерінґового запиту до одного американського диплюмата в Берліні: Чи американський уряд мав би проти того, щоб Ґерінґ став на чолі німецького уряду, такі закиди, які має проти Гітлера?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збручем, від. 280., повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. червня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Евеню. Приявність усіх членів є обовязкова. Пригадуємо членам, щоб старалися платити вкладки на час. — За уряд: О. Запоточний, С. Говка, Р. Рубльовський.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Піврічні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 13. червня, в годині 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, бути на цих зборах і вислухати звіту контролі за минулих 6 місяців. Маємо теж багато важних справ до вирішення. — За уряд: Іван Сорока, предс.; Марко Кунічка, кас.; Андрій Хромяк, секр.

Краса і Здоровля

Справжньої жіночої краси не може бути без ясного, живого виразу в очах, без чистої краски на обличчю, без правильного, гнучкого стану, — а все те є речі, які може дати лише здоровля. Та й того мало. Краси нема, коли в кого не активний мозок, мало життєвої енергії, брак охоти до радощів життя, бадьорости, взагалі таких прикмет ума й душевного настрою, які людину роблять любленою й бажаною для людського товариства. І все те теж залежить у великій мірі від здоровля. А для здоровля треба багато правильного фізичного руху, свіжого повітря, доволі сну і відпочинку, відповідної їжі й одежі, взагалі так влаштованого життя, щоб організм мав все потрібне для нормального розвитку.

Щоденна праця у фабриці, майстерні чи офісі може навіть втомити, але вона не дає тілови тої вправи, руху, що воно потребує. При роботі напружуються і функціонують тільки деякі органи, деякі частини тіла. Тому потрібні ще прогульки на свіжім повітрі, мандрівки по полях чи в лісі, плавання, ховзанка, то-що.

Чи працюючи чи спочиваючи дома треба вважати, щоб в кімнаті було подостатком свіжого повітря. Коли тільки можливо — а воно можливо майже все — спати при відкритих вікнах.

Спати молода людина потребує що найменш вісім з половиною до девяти годин. Це час потрібний для того, щоби добре спочив мозок і розпружилися мускули.

В купелі не тільки вимивається шкіра зверху, а й відкриваються „пори", дрібесенькі отвори в шкірі, що безумовно потрібне, щоб вона була чиста і свіжа. Для того треба купатися в теплій воді, добре змиваючись милом, а опісля сполокатись холодною водою та витертися грубим, шорстким рушником.

Їжа повинна бути свіжа, здорова, і їсти треба правильно, — досить три рази на день, але щоб все в той сам час. Щоденна дієта повинна включати городовину та овочі, хліб, кашу чи яку іншу мучну страву, молоко, масло і яйці. Не багато солодкого, а мяса досить трохи раз на день. Пити багато води і вважати, щоб не набавитися нестравности, при якій організм затроюється всякими нечистими матеріялами.

Старатися привикнути до того, щоб все держатися і ходити просто, — не зігнуто, скорчено чи похило. Це і краще і здоровіще. Всяка ненормальна постава впливає на легкі, шлунок та інші органи тіла і може викликати біль голови та спричинити трудноці і віддиханню і травленню. До здоровля причиняється також легка і свобідна, достосована до пори року одежа. Теперішня „мода" взагалі корисніша для здоровля ніж давня; тільки ще черевики на високих пятах не дають людині правильно і просто держати себе і ходити.

БУДУТЬ ЦЕМЕНТОВІ СХОРОНЕННЯ.

БЕРЛІН. (Через радіо). — Німецькі власти почали в портах будови цементових схоронень, яких не годні пробити ні 2,000-фунтові бомби. Такі схоронення вже побудовано в субмаринових базах. Субмарини, які повертають до баз, щоб засобитись воєнними продуктами і відпочати, зовсім спокійно перебувають в тих схоронищах. Таких схоронищ тепер здовж побережжя будують німці чимраз більше.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

ДО ТИХ, ЩО КУПУВАЛИ „СВОБОДУ" НА „СТЕНДАХ" У МІСТІ НЮ ЙОРКУ:

Отсим подаємо до відома читачам „Свободи", що воєнні обмеження не тільки утруднили доставу часописів на „стенди", але також спричинили більші кошти тих достав, які зросли у нашому випадку до того, що требаб нам доплачувати тижнево яких 30 долярів за доставу „Свободи" на нюйорські „стенди". Супроти цього ми змушені від 1. липня б. р. перестати довозити „Свободу" на „стенди". Та віримо, що ті читачі, що досі купували „Свободу" на „стендах", стануть тепер звичайними передплатниками і таким способом пошта доставлятиме їм часопис правильно кожного дня до хати. Тому просимо тих, що купували „Свободу" на „стендах", виповнити понижче замовлення та надіслати його до адміністрації враз з належитістю за ґазету:

Передплата виносить:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:		В МІСТІ JERSEY CITY І ПОЗА ГРАНИЦЯМИ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:	
На рік	$6.00	На рік	$9.00
На пів року	3.25	На пів року	4.75
На 3 місяці	1.75	На 3 місяці	2.50

ЗАМОВЛЕННЯ НА ПЕРЕДПЛАТУ ЩОДЕННИКА „СВОБОДИ".

Отсим прошу висилати мені часопис „Свободу" на протяг часу ....

На це залучаю належитість в сумі $ ....

Імя і назвиско: ....

Адреса: ....
(тут подайте вулицю, число дому або почтову баксу)

Назва міста і стейту: ....

YOUR ARMY

(This is the fifty-second and final article of a series prepared by **Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.**)

When this series was begun in April, 1941 the United States was engaged in a training program designed to feed eventually about **900,000** fairly-trained citizen-soldiers into a reserve each year. This program had involved expanding the military establishment to about six times its existing size, a task of no mean proportions. The set-up necessary to produce the contemplated flow of reserves was completed and functioning in about fifteen months. A national economy geared to its needs was fairly well established.

Except as affected by the requirements of nations at war, which the United States had agreed to assist by a "lease-lend" policy, the economy was capable of maintaining a steady flow of the materials needed by an Army engaged only in training activities. Shortages could be offset by using a single item of equipment for the training of a number of groups in rotation. The problem of administration and supply was fairly stable.

Under such conditions consideration could be given to the convenience of military personnel. Allowances could be made for the domestic problems of military persons by the liberal granting of furloughs. It was considered desirable to prepare the nation for defense with a minimum disturbance of the normal life of the people, and the War Department spared no pains to achieve this goal. Every effort was made to combine the military training of each soldier with the use of his services in an activity for which he appeared to have talent, and in which, as result of his Army training and experience, he could earn a good living when he returned to civil life. The program was working smooth when on December 8, 1942, the United States found itself at war.

As this is being written the United States has been at war for some four months. It is confronted with the necessity of an expansion of its existing military establishment probably as extensive, proportionately, as was required by the original training program. With the time element of the utmost importance the burdens and responsibilities placed on the administrative and supply agencies of the Army, entirely apart from the herculean tasks confronting the leaders of the military establishment as a whole, are almost beyond grasp of the imagination. Keeping track of the comings and goings of each individual among millions, maintaining postal service to the battle lines, accounting for the dead, wounded, sick and missing, so that their status can be reported correctly at any time is a task to conteplate with awe. Yet it is merely an incidental activity of Army administration in time of war.

Supplying the nelds of several million men in permanent camps is a chore to tax the resources of any organization. During war these men must be supplied while they are engaged in movements dictated by the uncertainties of the military situation. The supplying of ordnance material alone is a problem to tax the resources of genius. No one can forecast the expenditure of such material, and the outcome of a battle is bound to depend on the maintenance of a steady and adequate supply.

These, in general are the "behind the lines" activities necessary for keeping an Army in the field. The success of the compat forces depends on the efficiency of these services. Hospitals, recreational setups and recruiting and training arrangements are all part of the background in the picture of the nation at war.

The training and man-power procurement pattern is no less effected than other defense activities when the nation shifts from peace-time training to war. One of the effects of the war is to increase the opportunities for advancement of those individuals who have the gift of leadership. Service in the Army is no longer an interruption — frequently unwelcome — of civilian activity. It is a golden offer of promotion, prestige and glory above and beyond anything civil life life could be expected to offer.

As has been explained in previous articles, the Army offers opportunity to almost every talent. The Air Arm alone requires about 2,000,000 men. The Armored Force a dashing, hard-moving outfit will absorb perhaps as many more. The Field and Coast Artillery, Engineers, Signal Corps, Chemical Warfare Service have need of men with intelligence and cool courage. The Infantry retains its time-honored lure for those who like close-combat. Cavalry, far from being eliminated by mechanization, has become an important component of any modern force and offers for those who like horses and the thrill of pitting their individual wits against danger more opportunity for personal achievement than ever before. A parachutist may become a military immortal — a modern Horatius. The advanced echelons of the various services always were dangerous. Their rear echelons now are no "bomb proofs." An inland military establishment is as vital a target to an enemy as a front-line-box. He can, and probably will, attack it with air-power. Modern war makes for democratic armies—equal opportunity in winning advancement and in sharing the danger. The Army of the United States is in the forefront in this democratic trend. After three months of enlisted service every man has a chance to try for a commission through an Officer Candidate School, provided he has displayed the qualities of intelligence, character and leadership. If he fails at first try to win a commission he has a chance to advance in the non-commissioned grades, with the opportunity of a commission still ahead of him. As for sharing the danger—names of Naval flag officers and Army general officers are on the casualty lists after only four months of war.

The opportunity given soldiers to distinguish themselves in battle replaces, in war, the peace-time policy of combining military training with the perfecting of civilian skills, but it serves the same purpose. No man who distinguishes himself in the military service of his country ever lacks means of livelihood on return to civil life.

Obviously, in time of war, the Army cannot consult the personal convenience or occupational preference of the individual. It must use its fighting men when and where and in the manner required by the necessities of national security.

The Army is the shield behind which the nation has the right to feel secure. Responsible military leaders cannot be expected to handle that shield half-heartedly or daintily, exposing the nation to peril in order to prevent dents in its embossing or damage to its inlay.

The End

„СПРАВЖНІЙ БРИТИЄЦЬ". Ліо, 10-місячний лев, що є вдержуваний вояками на летовищі в Ель Фашер, в англьо-египетськім Судані, носить гордо шапку британського летуна. Є „добрим товаришем", бо товаришить кожній роботі.

ЩО ТАМ СКАЛІЧЕНЕ КОЛІНО, КОБИ ТІЛЬКИ БУЛА ВІДВАГА! Такої думки сержант Гален Квин з Сторджіс, Савт Дакота, що не хотів залишитись сам без своїх товаришів і відплив з своєю компанією до Ірляндії. Образок представляє, як він вже висідає в Ірляндії з корабля на беріг.

ГОТУЮТЬСЯ НА ДОВГЕ ПАНУВАННЯ, АЛЕ ЧИ НЕ ЗАСКОРО?

„Новоє Слово", російська газета, що виходить в Берліні, подає, що аґенти німецького „міністерства для східних окупованих територій" так зросли, що треба було заняти ще кілька будинків на канцелярії.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ТАМАСТОН, КОНН. — Піврічні збори Тов. Українська Січ, від. 421., відбудуться 13. червня в 8. годині ввечір, в Українській Галі на Проспект улиці. Просимо всіх членів прийти, бо буде справоздання контрольної комісії за півроку. Член, що не прийде на збори, буде покараний згідно зо статутом. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесьнік, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Піврічні збори Бр. св. Юрія, від. 379., відбудуться в неділю, 14. червня, в год. 12:30 пополудні, в церковній гали св. О. Николая при Оклей і Райс ул. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Члени, що довгують, мають прийти і вирівнати свої залеглости, або будуть суспендовані. — Петро Сеньків, предс.; М. Фединський, кас.; Андрій Боднарчук, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146., повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. червня, в год. 1:30 пополудні, в Укр. Роб. Домі, Карпендер ул. Просимо всіх членів прийдіть на збори, бо маємо важні справи, як купування воєнних бондів та інші справи. Приводіть своїх знайомих на наші збори і впишіть їх у члени У. Н. Союзу. — П. Андрушків, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — Піврічні збори жіночого Тов. Любов, від. 373., відбудуться в неділю, 14. червня, в годині 2:30 пополудні, в домі 1115 Долман Ст. Просимо членкиць прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Приведіть нових членкиць, щоб вписати до У. Н. Союзу. Не приявна на зборах членкиця заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. — За уряд: Вікторія Логуш, предс.; Параня Щупляк, кас.; Анна Громоцька, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334., відбудуться 14. червня, в 1. годині пополудні в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо буде справоздання за пів рік. Кожний член має явитися на ці збори і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований з Товариства і з У. Н. Союзу. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр. і кас.; І. Жук, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230., подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. червня, в год. 7. ввечір, в гали У. Н. Дому, 525 W. Rayen Ave., а не в неділю. Зміна зайшла через важну причину. Отож просимо всіх членів явитися на час, бо є важні справи до вирішення, а то справа нашого пікніку, справа хорих членів, яких маємо багато в тім році. Також просимо довгуючих членів вирівнати свої довги перед піврічними зборами, і таксамо старaймося всі як один приєднувати нових членів, як до У. Н. Союзу так і до Братства, бо це наш ювилейний рік. — За уряд: Ів. Бряц, Мих. Мушинський, Ів. Павловський.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться в неділю, 14. червня, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів на ці збори явитися, бо маємо три дуже важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих, щоб вирівнали свої вкладки перед піврічними зборами. — За уряд: Антін Яніваський, предс.; Данило Пацула, кас.; Йосиф Керик, фін. секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Піврічні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в пятницю, 12. червня, в годині 7:30 ввечір, в домі де звичайно. Просимо членів прийти на ці збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — В. Гусар, предс.; І. Януш, кас.; Н. Головка, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Збори Тов. Зап. Січи, від. 75., відбудуться в неділю, 14. червня, в год. 1. пополудні, в гали У. Н. Дому при Мартін ул. Обовязком кожного члена є бути приявним на них зборах, бо буде звіт контр. комісії за пів року. Просимо привести своїх знайомих на ці збори, щоб вписати їх до нашої організації. — За уряд: Петро Костирка, предс.; Іван Слупецький, скарбник; Мих. Присташ, писар.

КЕМПБЕЛ, О. — Піврічні збори Сестр. Пр. Діви Марії, від. 119., відбудуться в неділю, 14. червня, в 3. годині пополудні, під ч. 165 Гордон Евеню. Просимо всіх членкиць, місцевих і позамісцевих, прийти на збори на означений час, бо є багато справ до полагодження. Також буде справа 25-літнього ювилею нашого відділу, котрий має відбутися 30. серпня. Буде справоздання урядників. — За уряд: К. Лисиганич, предс.; М. Сокіл, кас.; М. Білан, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Р. П. Богородиці, від. 36., повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. червня, в гали церковній, в годині 3. пополудні точно. Просимо всіх членкиць прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючі членкиці мусять заплатити свої вкладки, бо контр. комісія прийде рахувати книжки і буде читати ваші довги. Старайтеся приєднувати членів до Сестрацтва і до У. Н. Союзу. — За уряд: Катерина Олексин, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Василія Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 14. червня, в Укр. Домі, 3161 Іст 93 вулиця, Іст Сайд, точно в годині 2:30 пополудні. Буде обговорення жертви з братської каси на War Service Center, на бомбовик для амер. генарала Мек-Артура і чинна участь Братства у вимарші в день 21. червня в Win War Parade, обовязує кожного члена і членкицю явитися на зборах, бо це важна справа показати себе перед американцями, як ми, українці нашого міста, кооперуємо в помочі виграти війну. — За уряд: Ф. Ольховий, предс.; Ст. Кравчук, кас.; Іван Сподар, фін. секр.; Лука В. Стахурський, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 14. червня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки та забрати свої дивіденди. Маємо теж інші важні справи до полагодження. — Тимко Кальмук.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 14. червня, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінг ул., в годині 1:30 пополудні. Просимо членів прийти на ці збори, бо буде звіт з ювилею Товариства, роздання дивіденди та інші важні справи. Члени, що довгують за свої місячні вкладки, мусять їх заплатити, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: Василь Холевка, предс.; Іван Заблоцький, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляю членів Тов. ім. Івана Франка, від. 334., про зміну моєї адреси. Хто з членів має які справи до мене, прошу звертатись на таку адресу: Stephen Morozovych, 3109 Broadview (на Бруклин), Cleveland, O. Збори Товариства відбуваються що друга неділя по першім. — С. Морозович, секр.-касієр.

ШЕНАНДОА, ПА. — Піврічні збори Бр. св. Володимира, від. 98., відбудуться 14. червня в годині 2. пополудні в парохіяльнім домі, Вест Центер улиця. Просимо членів прийти на ці збори і вислухати звіту контролі. — За уряд: Микола Максимчук, предс.; Іван Земба, кас.; Іван Чорний, секр.

ФРАНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 13. червня, в годині 7:30, в У. Н. Домі, 2171 Вакілінг ул. Просимо членів прийти на збори на означений час, бо є важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоби по зможности сповняли свої залеглости. Просимо також не забувати за приєднування нових членів, як старших, так і дітей, до У. Н. Союзу. — М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У Ню Йорку помер у 51. році життя на грудну недугу, 8. червня 1942.

МИХАЙЛО ЯМКА,

член 204. відділу У. Н. Союзу.

Походив зо села Жеребки Королівські, пов. Скалат, Зах. Україна.

Тлінні останки до часу похорону зложені в погребовім заведенню П. Яреми.

Похорон відбудеться в четвер, 11. червня ц. р., в год. 9. рано з погребового заведення до укр кат. церкви св. Юрія.

Покійний лишив вдову Агнешку, трьох синів: Михайла, Івана й Гриця та двоє внуків.

Просимо всіх членів 204. відділу, вільних в той день від заняття, взяти участь у похороні.

Уряд 204 відділу УНС.

ҐЕНІЙ — НЕ БУДЕ ЗАСИЛЬНЕ СЛОВО...

Торонтонський тижневик „Сатордей Найт" з 23 травня пише з нагоди останнього виступу Любки Колесси в Варзіти Аріна, між іншим, таке:

„Хоч яке завважне було враження, зроблене українською піяністкою Любкою Колессівною минулого літа, то воно не дорівнювало блескові її виступу минулого тижня. Ще ні один піяніст за останні роки не здобув таких щирих і гарячих виявів подиву. Блискуча делікатність її дотику, романтична любість нюансів, захоплююча докладність і вогонь її виконання ставлять її гру на високий уровень. Ґеній — не буде засильне слово для її означення".

ЮТИКА, Н. Й. — Піврічні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 58., відбудуться в неділю, 14. червня, в годині 10. рано, в церковній гали. На цих зборах урядники й контр. комісія здадуть звіти за минулі 6 місяців. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо багато важних справ до полагодження. Неприявні члени будуть покарані згідно з ухвалою. — Уряд.

ГУДСОН, Н. Й. — Піврічні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476., відбудуться в неділю, 14. червня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній, 59-69 Савт Секонд Партішон ул. Напоминаємо кожного члена прибути на збори в важній справі. — Уряд: Михайло Гриб, предс.; Михайло Лібрук, кас.; Павло Марнк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 204. відділу відбудуться в суботу, 13. червня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. — М. Близнак, секр.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО сейчас **СУПЕРІНТЕНДА**, що вміє англійську мову, до 16-фамілійного дому. Стокер систем. Платня, 3-румовий апартамент на першім поверсі. Гарний дім в гарній секції. Лише дбайливих людей возьмемо під увагу. Голоситися в вівторок, середу або четвер пополудні:

24-60 — 32 ST., ASTORIA, N. Y.

Асторія собвей до Astoria Blvd. стації. 124-25

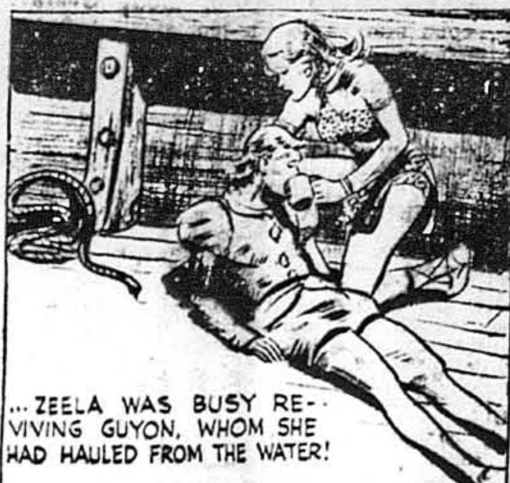

ТАРЗАН, ч. 579. Перемога, або програ.

Том працював разом з Тарзаном біля будови дараби. Разом з ними працювали інші адакці. Не було часу до втрати.

Але Зеля за той час була занята іншою справою. Вона відшукала Ґуйона, врятованого нею з моря і почала привертати йому память.

Алі тепер став першим помічником Тарзана. Він підійшов до Тарзана і сумно промовив: „Мерзотник Вилйено всетаки перемагає".

„Коли він переможе, він програє", відповів загадочно Тарзан і на хвилю поринув в глибоку задуму.